

9. Pro vykonavche provadzhenia [On enforcement proceedings]: Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 no. 1404-VIII. (2016). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19?lang=uk#Text>.
10. **Ропов, К.** (2015). Novyi pohliad na reformu sudoustroiu: chy budut v Ukraini pryvatni sudovi vykonavtsi? [A new look at the judicial system reform: will there be private bailiffs in Ukraine?]. *Yevropeiska pravda*. Available at: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2015/09/23/7038594/>.
11. **Vilchuk, T. B.** (2023). Yevropeiski standarty vykonavchoho provadzhenia [European standards for enforcement proceedings]. *Forum Prava*, no. 75(2), pp. 6–18. doi:10.5281/zenodo.7699510.
12. **Hess, B.** (2005). *Comparative analysis of the national reports. Enforcement Agency. Practice in Europe*. London.
13. **Yarkov, V.** (2014). The Various European Systems of Enforcement. *1st Global Forum on Enforcement – Strasbourg*. Available at: https://uihj.com/archive-uihj/en/ressources/21629/04/vladimir_yarkov.pdf.
14. Verkhovnyi Sud ta pryvatni vykonavtsi obhovoryly kluchovi problemy vykonannia sudovykh rishen ta shliakhy yikhnyoho vyrishennia [The Supreme Court and private bailiffs discussed key problems of court decisions and ways to solve them]. (2024). Available at: <https://sud.ua/uk/news/sud-info/330366-verkhovnyu-sud-i-chastnye-ispolniteli-obsudili-klyuchevye-problemy-ispolneniya-sudebnykh-resheniy-i-puti-ikh-resheniya>.
15. Statystyka 2024: Ahentsiia z pytan vykonannia sudovykh rishen [Statistics 2024: Agency for the Enforcement of Court Decisions]. (2024). Available at: <https://www.ae.org.ua/stat2024/>.
16. Efektyvne prymusove vykonannia rishen maie vazhlyve znachennia yak na natsionalnomu rivni, tak i shchodo vidpovidnosti nashoi krainy kryteriiam dlia vstupu do YeS [Effective compulsory enforcement of decisions is important both at the national level and in terms of our country's compliance with the criteria for joining the EU]. (n.d.). Available at: <https://surl.li/qsesfy>.
17. Plan dlia Ukraine Facility 2024-2027 [Plan for Ukraine Facility 2024-2027]. (2024). Available at: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf>.
18. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro ofis pryvatnoho vykonavtsia [On approval of the Regulation on the office of a private bailiff]: Nakaz Ministerstva yustytisii Ukrainy vid 15.11.2016 no. 3238/5. (2016). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1487-16?lang=uk#Text>.
19. Pro vnesennia zmin do deiakykh normatyvno-pravovykh aktiv Ministerstva yustytisii Ukrainy [On amendments to some legal acts of the Ministry of Justice of Ukraine]: Nakaz Ministerstva yustytisii Ukrainy vid 08.08.2025 no. 2159/5. (2025). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1182-25?lang=uk#Text>.
20. **Chepurnyi, V.** (2023). Vykonavche provadzhenia v umovakh viiny: novi vyklyky i davni problemy [Enforcement proceedings in war conditions: new challenges and old problems]. *Yurydychna praktyka*. Available at: <https://pravo.ua/vykonavche-provadzhenia-v-umovakh-viiny-novi-vyklyky-i-davni-problemy>.

Abstract.

Mushuk V. The institute of private enforcement officers in Ukraine: effectiveness and challenges.

The article provides a brief overview of the consequences of reforming the system of compulsory enforcement of court decisions in Ukraine, in particular, the effectiveness of the activities of the institute of private enforcement officers, and an analysis of the main challenges faced by private enforcement officers in the process of transforming the system of compulsory enforcement. The necessity of ensuring further institutionalization of the private enforcement system, as well as the uneven access of private enforcement officers to cases of different categories, competition, and the imbalance of powers between private and state enforcement officers, along with the lack of coherence among regulatory acts governing enforcement proceedings, highlights the relevance of the research. The following methods were used in the preparation of the article: comparative analysis to examine the activities of state and private enforcement officers; systematization to identify the main constraints on private enforcement officers' activities; and generalization to develop proposals for improving the institution of private enforcement officers. The experts' opinion on the higher efficiency of private enforcement officers has been confirmed, and it is concluded that this effect is achieved against the backdrop of an uneven distribution of enforcement proceedings between state and private enforcement officers: 70% to 30% in favor of state officers. The study of organizational models of compulsory enforcement of court and other bodies' decisions in foreign countries revealed a steady shift from state to mixed and private enforcement systems. The improvement of the compulsory enforcement system should be carried out in accordance with international principles, the main of which are the priority of protecting human rights, impartiality, and accountability. The proposed measures to overcome the challenges faced by the institute of private enforcement officers include: lifting the moratorium on private enforcement officers' access to cases involving state institutions and enterprises; granting private enforcement officers full access to information on debtors' assets; improving judicial oversight of enforcement procedures, among others.

Keywords: public administration, enforcement proceedings, private enforcement officer, compulsory enforcement of decisions, human rights.

Стаття надійшла до редакції / Received 18.12.2025

Прийнята до друку / Accepted 05.01.2026

Бібліографічний опис статті:

Мушук В. В. Інститут приватних виконавців в Україні: результативність та виклики. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2026. № 1. С. 13-16.

Mushuk V. The institute of private enforcement officers in Ukraine: effectiveness and challenges. *Actual problems of innovative economy and law*. 2026. No. 1, pp. 13-16.

УДК: 343.13

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2026-1-3>

ЧЛЕНОВ Микола Володимирович, старший викладач кафедри Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого, <https://orcid.org/0000-0001-8117-4544>

СИСТЕМА ТА ІЄРАРХІЯ ДЖЕРЕЛ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЄРДР В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Членов М.В. Система та ієрархія джерел нормативно-правового регулювання ЄРДР в умовах цифровізації кримінального процесу.

У статті здійснено комплексний аналіз нормативно-правового регулювання функціонування Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР) як ключового елемента цифрової інфраструктури кримінальної юстиції України. Метою роботи є визначення ієрархічної структури джерел права, що регламентують роботу Реєстру, та оцінка впливу новітніх нормативних актів 2024–2025 років на трансформацію ЄРДР у систему електронного кримінального провадження (e-Case). Методологічну основу дослідження становлять методи системного аналізу, формально-юридичний та порівняльно-правовий методи. Досліджено вертикальну структуру нормативної бази, яку класифіковано за рівнями юридичної сили: від конституційних приписів та кодифікованого законодавства до підзаконних відомчих актів і технічних класифікаторів. Особливу увагу приділено аналізу новел законодавства, зокрема нових стандартів захисту персональних даних (Наказ Генерального прокурора від 27.01.2025 № 20), стратегічних документів розвитку органів прокуратури на 2025–2028 роки та механізмів інтегрованості ЄРДР із інформаційно-комунікаційною системою «iKey» і судовими реєстрами. Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтованні тези про те, що сучасна нормативна база ЄРДР вийшла за межі суто процесуального регулювання і трансформувалася в інтегровану систему, яка поєднує норми кримінального процесу з технічними регламентами кібербезпеки та міжнародними стандартами захисту даних. Результати дослідження підтверджують, що нормативні зміни останніх років створюють правовий фундамент для поетапного переходу до безпаперового формату розслідування, забезпечуючи при цьому баланс між ефективністю слідства та правами людини. Практична значущість роботи полягає у систематизації чинного законодавства, що може бути використано для удосконалення правозастосовної практики органів правопорядку.

Ключові слова: ЄРДР, кримінальний процес, джерела права, цифровізація, електронні докази, персональні дані, e-Case, інтегрованість.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Функціонування Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР, Реєстр) базується на розгалуженій системі нормативно-правових актів, що мають різну юридичну силу. Від моменту вводу в дію системи у 2012 році її роль еволюціонувала від інструменту статистичного обліку до «процесуального дзеркала» досудового розслідування, де фіксується кожен юридично значущий рух провадження. Сьогодні нормативно-правова база ЄРДР переживає еволюційні зміни, спрямовані на інтеграцію в цифрову екосистему (ІКСДР, ЄСІТС) та забезпечення сумісності з європейськими стандартами захисту даних.

Актуальність теми зумовлена необхідністю системного аналізу джерел нормативно-правового регулювання ЄРДР з урахуванням законодавчих змін 2024–2025 років, які докорінно змінюють підходи до адміністрування Реєстру, проте ще не отримали належної наукової оцінки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика правового регулювання та функціонування ЄРДР є предметом постійної уваги наукової спільноти. Вагомий внесок у розробку теоретико-прикладних засад функціонування системи зробив А. В. Столітній. У своїх працях науковець визначив поняття електронного кримінального провадження, в рамках якого дослідив теоретико-прикладні засади функціонування ЄРДР в умовах цифровізації [1, с. 7, 13], а також обґрунтував концепцію автоматизованого кримінального процесуального контролю [2, с. 48–49]. Він довів, що ЄРДР дозволяє змінити форму наглядової діяльності прокурора, забезпечуючи дистанційний моніторинг. Крім того, автор розробив методику навчання прокурорів, наголошуючи, що навички роботи з функціоналом Реєстру є обов'язковою складовою професійної компетенції [3, с. 81–84]. Вчений також дослідив роль ЄРДР у забезпеченні обліково-реєстраційної дисципліни [4, с. 120–126]. Питання нормативного забезпечення ЄРДР як складної інформаційно-телекомунікаційної системи стали предметом аналізу С. В. Банаха, А. В. Грубінка та І. І. Онищука, які акцентували увагу на необхідності гармонізації норм КПК України із законодавством про захист інформації [5, с. 81–82]. Організаційно-правові аспекти використання Реєстру як платформи для міжвідомчої взаємодії розкрито у працях М. В. Поповича [6, с. 395–397]. Окремі питання доказового значення документів, сформованих системою (зокрема витягів), розглядає М.-М.А. Кулинич [7, с. 72–74]. Сучасний вектор наукових пошуків зміщується в площину повної цифровізації. Концепцію переходу до «e-Case» досліджували О. С. Ховпун та С. В. Подгорєць [8, с. 98–102]. Цю думку розвиває у своїх новітніх публікаціях А. В. Столітній, аналізуючи нормативні передумови інтеграції ЄРДР до інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування (ІКСДР) [9, с. 179–186].

Водночас, попри наявність ґрунтовних наукових розробок, у теорії кримінального процесу відсутні комплексні дослідження, присвячені системному аналізу ієрархії джерел нормативно-правового регулювання ЄРДР з урахуванням новел законодавства 2024–2025 років, стратегічних документів розвитку органів прокуратури та відомчих стандартів захисту персональних даних, що й зумовлює вибір теми дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою публікації є здійснення комплексного системного аналізу ієрархічної структури джерел нормативно-правового регулювання ЄРДР в умовах цифровізації кримінального процесу, а також визначення ролі новітніх нормативних актів 2024–2025 років у трансформації Реєстру в систему електронного кримінального провадження (e-Case).

Виклад основного матеріалу дослідження. Система нормативно-правового регулювання ЄРДР побудована за принципом ієрархічності, де кожен

наступний рівень деталізує та конкретизує положення попереднього. Аналіз джерел доцільно проводити за рівнями юридичної сили, виокремлюючи їх функціональне навантаження.

1. Конституційний та законодавчий фундамент. Вершину піраміди нормативно-правового регулювання становить Конституція України [10], яка встановлює фундаментальні межі функціонування будь-яких державних інформаційних систем, у тому числі ЄРДР. Зокрема, ст. 131-1 Основного Закону, покладаючи на прокуратуру функцію організації та процесуального керівництва досудовим розслідуванням, фактично наділяє прокуратуру контрольними повноваженнями зі статусом адміністратора щодо внесених відомостей до ЄРДР. Водночас ст. 32 Конституції виступає гарантом захисту особи від незаконного збирання та використання конфіденційної інформації. Оскільки ЄРДР містить значний масив чутливих персональних даних, втручання у приватність при його веденні допускається лише у випадках, передбачених законом, та в інтересах національної безпеки і правопорядку.

На законодавчому рівні ключовим регулятором виступає Кримінальний процесуальний кодекс України (КПК України) [11], який запровадив обов'язковість внесення відомостей до ЄРДР для початку досудового розслідування (ст. 214). У доктринальному сенсі КПК України розглядає внесення відомостей до Реєстру як юридичний факт, що породжує процесуальні правовідносини. Крім того, КПК України закрив нормативну основу для цифрової трансформації. Так, ст. 106-1 КПК України визначає правові основи функціонування інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування (ІКСДР), визначивши вектор еволюції ЄРДР у складову частину цифрової екосистеми кримінальної юстиції (e-Case).

Інституційна та технологічна інфраструктура ЄРДР регламентується блоком спеціальних законів. Так, ст. 8 ЗУ «Про прокуратуру» [12] безпосередньо покладає обов'язок ведення Реєстру на Офіс Генерального прокурора. Водночас закони технологічного спрямування «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» [13] та «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [14] формують вимоги до кібербезпеки. Вони роблять юридично обов'язковим використання кваліфікованого електронного підпису (КЕП) для авторизації, без якого будь-яка дія в Реєстрі вважається нелегітимною. Окремо слід виділити Закон «Про електронні документи та електронний документообіг» [15], який надає юридичної сили документам, створеним в електронній формі, а Закони «Про інформацію» [16] та «Про захист персональних даних» [17] визначають правовий режим доступу до даних.

2. Стратегічне планування та вектори розвитку. Сучасне регулювання ЄРДР не є статичним, воно формується під впливом стратегічних документів, що визначають вектор розвитку на роки вперед. Ключовим документом цього рівня є Указ Президента України від 11.05.2023 № 273/2023 [18], яким схвалено «Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку на 2023–2027 роки». Цей акт нормативно закріплює курс на інтероперабельність (технічну сумісність) ЄРДР з іншими інформаційними системами правоохоронних органів, що має усунути дублювання інформації та паперову бюрократію. На розвиток цих положень прийнято «Стратегію розвитку прокуратури на 2025–2028 роки» (Наказ № 322) [19]. Документ передбачає перехід до повної цифровізації, включаючи автоматичний обмін даними з міжнародними інституціями (Євроюст, Європол) та впровадження модулів для аналізу криміногенної ситуації та автоматизованого розподілу справ для мінімізації корупційних ризиків. Окремий вектор задає «Стратегічний план щодо реалізації повноважень органів прокуратури у сфері кримінального

переслідування за вчинення міжнародних злочинів на 2023–2025 роки» [20], який фокусується на цифровізації доказів воєнних злочинів.

3. Підзаконне та відомче регулювання. На цьому рівні загальні норми законів трансформуються у чіткі алгоритми дій. Основним нормативним документом є Положення про ЄРДР, затверджене наказом Генерального прокурора № 298 [21]. Воно виступає «технічною конституцією» Реєстру, визначаючи строки внесення відомостей (24 години), перелік реєстраторів та структуру даних. Важливою новелою 2025 року став Наказ Генерального прокурора від 27.01.2025 № 20 «Про порядок обробки та захисту персональних даних в ЄРДР» [22]. Цей документ вперше на відомчому рівні детально врегулював:

– порядок обробки персональних даних (біометричні дані, відомості про стан здоров'я, політичні погляди);

– процедуру обов'язкового логування (фіксації) всіх дій користувачів, що дозволяє виявляти факти несанкціонованого перегляду карток проваджень («цікавість» до справ інших колег);

– механізми знеособлення даних при їх використанні для аналітики. Окремо слід виділити Наказ № 578 [23], який відносить відомості про методи захисту ЄРДР до службової інформації.

Організацію контролю за наповненням Реєстру регламентують наказ № 309 [24] (покладає на прокурорів обов'язок щоденного моніторингу Реєстру) та наказ № 69 [25] (забезпечує достовірність статистичної звітності, що формується на базі ЄРДР). Питання цифрової гігієни та безпеки ключові доступу регулюються спеціальною Інструкцією [26] та Регламентом КНЕДП [27].

4. Міжвідомча взаємодія. ЄРДР функціонує не ізольовано, а як частина державної екосистеми кримінальної юстиції. Правове регулювання цієї взаємодії здійснюється через спільні накази. Наприклад, наказ НАБУ, ОГП, Ради суддів та ВАКС від 15.12.2021 № 175/390/57/72 [28] врегулює обмін даними з ІКС «Кейс», де працюють детективи. Також діють окремі порядки взаємодії з НАБУ (Наказ № 21/20) [29] та МВС (Наказ № 371/846) [30]. Наказ від 24.10.2024 № 249/448 [31] нарешті врегулював проблему оперативності відображення судових рішень. Тепер ухвали слідчих суддів та вироків передаються з автоматизованої системи документообігу суду (АСДС) до ЄРДР автоматично.

Для уникнення перевантаження ЄРДР фактами, що не мають ознак злочину, діють спільні накази з медичними службами та ДСНС. Щодо реєстрації фактів

смерті в мирний час діє Наказ № 807 [32], а під час воєнного стану – Наказ № 177/450/46 [33], який враховує специфіку бойових дій і визначає випадки, коли відомості не вносяться до ЄРДР: кримінальні провадження за фактами природної смерті навіть без розтину, якщо є відповідні медичні документи. Наказ МВС № 621 [34] визначає галузеву специфіку наповнення ЄРДР у разі виявлення подій, пов'язаних з пожежами. Цей нормативний акт не лише регламентує взаємодію між поліцією, рятувальниками та експертами, але й встановлює чіткі критерії кваліфікації пожежі як події з ознаками кримінального правопорушення, зокрема за ст. 270 КК України. Саме наявність таких ознак є обов'язковою передумовою для внесення відомостей до Реєстру та початку досудового розслідування, що дозволяє відфільтрувати факти, які не мають кримінального характеру.

5. Техніко-юридичний інструментарій. На нижньому рівні ієрархії знаходяться державні класифікатори, які виконують функцію стандартизації даних. Вони інтегровані в довідники ЄРДР і забезпечують уніфікацію даних у масштабах держави. Критично важливим є Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць [35]. В аспекті правового регулювання ЄРДР цей документ забезпечує інформаційну єдність при фіксації місця вчинення кримінального правопорушення. Застосування уніфікованих кодів дозволяє уникати юридичних колізій у разі перейменування населених пунктів та зміни меж районів. Це гарантує, що статистика злочинності буде коректною незалежно від зміни топонімів, а також забезпечує інтероперабельність ЄРДР з іншими реєстрами. Також слід згадати Класифікацію видів економічної діяльності (КВЕД) [36], що стандартизує опис злочинів у сфері господарської діяльності та дозволяє групувати їх для аналітичних потреб.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що нормативно-правове регулювання ЄРДР є складною, багаторівневою системою, яка регулює не тільки питання кримінального процесу. Сьогодні це інтегрована система, яка поєднує: 1) імперативні процесуальні норми КПК України; 2) стратегічні документи, які спрямовують розвиток ЄРДР до моделі електронного кримінального провадження (e-Case); 3) деталізовані відомчі регламенти, що забезпечують кібербезпеку та захист персональних даних. Така багаторівнева конструкція забезпечує сталість функціонування системи досудового розслідування та її адаптивність до викликів цифрової епохи.

Література.

1. **Столітній А.В.** Електронне кримінальне провадження на досудовому розслідуванні: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09. Дніпро, 2018. 40 с. URL: <https://dduvs.edu.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/auto/20/3.pdf>.
2. **Столітній А.В.** Автоматизований кримінальний процесуальний контроль: сутність та перспективи впровадження. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2016. № 2 (44). С. 45–52.
3. **Столітній А.В.** Методика навчання прокурорів роботі з функціоналом Єдиного реєстру досудових розслідувань. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2018. № 1. С. 78–85.
4. **Столітній А.В., Каланча О.В.** Обліково-реєстраційна дисципліна в органах досудового розслідування: роль ЄРДР. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Випуск 2. Том 3. С. 120–126.
5. **Банах С.В., Грубінко А.В., Онищук І.І.** Переваги та недоліки впровадження системи електронного кримінального провадження в органах досудового слідства України. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. № 1 (29). С. 77–83.
6. **Попович М.В.** Особливості ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР) та інформаційно-телекомунікаційної системи на етапі досудового слідства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. Випуск 85. Частина 4. С. 393–398. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/316122/306806>.
7. **Кулинич М.-М.А.** Правова природа витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань. *Малиновські читання: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. Острого: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2023. С. 72–74.*
8. **Ховтун О.С., Подгорець С.В.** Електронне кримінальне провадження. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2022. Том 33 (72). № 1. С. 98–102.
9. **Столітній А.В.** Єдиний реєстр досудових розслідувань як складова інформаційно-комунікаційної системи досудового розслідування. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 3. Частина 3. С. 179–186.
10. Конституція України: Закон України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
11. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України № 4651-VI від 13.04.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
12. Про прокуратуру: Закон України № 1697-VII від 14.10.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
13. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України № 80/94-ВР від 05.07.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>.

14. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України № 2155-VIII від 05.10.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>.
15. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України № 851-IV від 22.05.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
16. Про інформацію: Закон України № 2657-XII від 02.10.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
17. Про захист персональних даних: Закон України № 2297-VI від 01.06.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.
18. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.04.2023 р. «Про схвалення Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки»: Указ Президента України № 273/2023 від 11.05.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023>.
19. Стратегія розвитку прокуратури на 2025–2028 роки: наказ Генерального прокурора № 322 від 08.10.2025 р. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvitku-prokuraturi-na-2025-2028-roki>.
20. Стратегічний план щодо реалізації повноважень органів прокуратури у сфері кримінального переслідування за вчинення міжнародних злочинів на 2023–2025 роки: наказ Генерального прокурора від 15.09.2023 р. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/strategicnij-plan-shhodo-realizaciyi-povnovazhen-organiv-prokuraturi-u-sferi-kriminalnogo-peresliduvannya-za-vcinennya-miznarodnix-zlociniv-na-2023-2025-roki>.
21. Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: наказ Генерального прокурора № 298 від 30.06.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20>.
22. Порядок обробки та захисту персональних даних в електронній інформаційно-комунікаційній системі «Єдиний реєстр досудових розслідувань»: наказ Генерального прокурора № 20 від 27.01.2025 р. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=261116.
23. Про затвердження Переліку відомостей, що становлять службову інформацію та можуть міститися в документах органів прокуратури України: наказ Офісу Генерального прокурора № 578 від 09.12.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0578905-20>.
24. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: наказ Генерального прокурора № 309 від 30.09.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21>.
25. Про організацію діяльності органів прокуратури з питань ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань, статистики та її аналізу: наказ Генерального прокурора № 69 від 17.03.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0069905-21>.
26. Інструкція щодо поводження з ключовими документами і носіями: затв. наказом заст. Генерального прокурора України від 05.11.2012 р. URL: https://vin.gp.gov.ua/userfiles/file/Vinnitsa-2013/instruktsiya_koristuvacha_nki_ta_etsp.pdf.
27. Регламент роботи кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг органів прокуратури України: наказ Генерального прокурора від 10.02.2022 р. URL: <https://ca.gp.gov.ua/storage/app/media/files/%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82.pdf>.
28. Про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування «iКейс»: наказ НАБУ, Офісу Генерального прокурора, Ради суддів України, ВАКС № 175/390/57/72 від 15.12.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0390886-21>.
29. Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії Офісу Генерального прокурора та Національного антикорупційного бюро України: наказ Офісу Генерального прокурора, НАБУ № 21/20 від 08.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0021905-22>.
30. Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії Офісу Генерального прокурора та Міністерства внутрішніх справ України: наказ Офісу Генерального прокурора, МВС № 371/846 від 22.11.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0371905-21>.
31. Про затвердження Порядку обміну процесуальними документами та іншими даними між інформаційно-комунікаційною системою «Єдиний реєстр досудових розслідувань» та центральною базою даних автоматизованої системи документообігу суду: наказ Офісу Генерального прокурора, ДСА України № 249/448 від 24.10.2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v249_750-24.
32. Про затвердження Порядку взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини: наказ МВС, МОЗ, Генеральної прокуратури України № 807/1193/279 від 29.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1299-17>.
33. Про затвердження Порядку взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України: наказ МВС, МОЗ, Офісу Генерального прокурора № 177/450/46 від 09.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-22>.
34. Про затвердження Порядку спільних дій Національної поліції України, ДСНС України та Експертної служби МВС під час проведення огляду місця пожежі: наказ МВС № 621 від 24.07.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0998-17>.
35. Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад: затв. наказом Мін. розвитку громад та територій України № 290 від 26.11.2020 р. URL: <https://tax.gov.ua/baneryi/programni-rrro/formi-prro/kodifikator-administrativno-teritorialnih-odinit/>.
36. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2010: наказ Держспоживстандарту України № 457 від 11.10.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10>.

References.

1. *Stolitnij, A.V.* (2018). *Elektronne kryminal'ne provadzhennia na dosudovomu rozsliduvanni*. [Electronic criminal proceedings in pre-trial investigation]. Abstract of Ph.D. Thesis. 12.00.09. Dnipro. Ukraine. Available at: <https://dduvs.edu.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/auto/20/3.pdf>.
2. *Stolitnij, A.V.* (2016). «Automated criminal procedural control: essence and prospects for implementation». *Visnyk Natsional'noi akademii prokuratury Ukrainy*. № 2 (44). pp. 45–52.
3. *Stolitnij, A.V.* (2018). «Methodology for training prosecutors to work with the functionality of the Unified Register of Pre-Trial Investigations». *Naukovyj chasopys Natsional'noi akademii prokuratury Ukrainy*. № 1. pp. 78–85.
4. *Stolitnij, A.V., Kalancha, O.V.* (2019). «Accounting and registration discipline in pre-trial investigation bodies: the role of the Unified Register of Pre-Trial Investigations (URDI)». *Naukovyj visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava*. Issue 2. Vol. 3. pp. 120–126.
5. *Banakh, S.V., Hrubinko, A.V., Onyschuk, I.I.* (2022). «Advantages and disadvantages of implementing the system of electronic criminal proceedings in the pre-trial investigation bodies of Ukraine». *Aktual'ni problemy pravoznavstva*. № 1 (29). pp. 77–83.
6. *Popovych, M.V.* (2024). «Features of maintaining the Unified Register of Pre-Trial Investigations (URDI) and the information and telecommunications system at the stage of pre-trial investigation». *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*. Issue 85. Part 4. pp. 393–398. Available at: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/316122/306806>.
7. *Kulynych, M.-M.A.* (2023). «The legal nature of an extract from the Unified Register of Pre-Trial Investigations». *Malynovs'ki chytannia*. [Pravova pryroda vytyahu z Yedynoho reiestru dosudovykh rozsliduvan']. *Proceeding of the Materials of the Kh Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii*. Vyd-vo Nats. un-tu «Ostroz'ka akademiia». Ostroh. Ukraine.
8. *Khovpyn, O.S., Podhorets', S.V.* (2022). «Electronic criminal proceedings». *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernads'koho. Seriya: Yurydychni nauky*. Vol. 33 (72). № 1. pp. 98–102.
9. *Stolitnij, A.V.* (2025). «Unified register of pre-trial investigations as a component of the information and communication system of pre-trial investigation». *Analitychno-porivnial'ne pravoznavstvo*. № 3. Part 3. pp. 179–186.
10. *Konstyutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy*. (1996). [Constitution of Ukraine: Law of Ukraine]. № 254k/96-VR dated une 28, 1996. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

11. Kryminal'nyj protsesual'nyj kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy. (2012). [Criminal Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine]. № 4651-VI dated April 13, 2012. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
12. Pro prokuraturu: Zakon Ukrainy. (2014). [On the Prosecutor's Office: Law of Ukraine]. № 1697-VII dated October 14, 2014. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
13. Pro zakhyst informatsii v informatsijno-komunikatsijnykh systemakh: Zakon Ukrainy. (1994). [On the Protection of Information in Information and Communication Systems: Law of Ukraine]. № 80/94-VR dated July 5, 1994. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>.
14. Pro elektronnu identyfikatsiiu ta elektronni dovirchi posluhy: Zakon Ukrainy. (2017). [On electronic identification and electronic trust services: Law of Ukraine]. № 2155-VIII dated October 5, 2017. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>.
15. Pro elektronni dokumenty ta elektronnyj dokumentoobih: Zakon Ukrainy. (2003). [On electronic documents and electronic document flow: Law of Ukraine]. № 851-IV dated May 22, 2003. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
16. Pro informatsiiu: Zakon Ukrainy. (1992). [On information: Law of Ukraine]. № 2657-XII dated October 2, 1992. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
17. Pro zakhyst personal'nykh danykh: Zakon Ukrainy. (2010). [On personal data protection: Law of Ukraine]. № 2297-VI dated June 1, 2010. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.
18. Pro rishennia Rady natsional'noi bezpeky i oborony Ukrainy vid 15.04.2023 r. «Pro skhvalennia Kompleksnoho stratehichnoho planu reformuvannia orhaniv pravoporiadku iak chastyny sektoru bezpeky i oborony Ukrainy na 2023–2027 roky»: Ukaz Prezydenta Ukrainy. (2023). [On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated April 15, 2023 “On approval of the Comprehensive Strategic Plan for the Reform of Law Enforcement Agencies as Part of the Security and Defense Sector of Ukraine for 2023–2027”: Decree of the President of Ukraine]. № 273/2023 dated May 11, 2023. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023>.
19. Stratehiia rozvytku prokuratury na 2025–2028 roky: nakaz Heneral'nogo prokurora. (2025). [Strategy for the Development of the Prosecutor's Office for 2025–2028: Order of the Prosecutor General]. № 322 dated October 8, 2025. Available at: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/strategiya-rozvytku-prokuraturi-na-2021-2023-roki>.
20. Stratehichnyj plan schodo realizatsii povnovazhen' orhaniv prokuratury u sferi kryminal'nogo peresliduvannia za vchynennia mizhnarodnykh zlochiniv na 2023–2025 roky: nakaz Heneral'nogo prokurora dated September 15, 2023. [Strategic Plan for the Implementation of the Powers of Prosecutor's Offices in the Field of Criminal Prosecution for the Commitment of International Crimes for 2023–2025: Order of the Prosecutor General of Ukraine dated September 15, 2023]. Available at: <https://gp.gov.ua/ua/posts/strategicnij-plan-shhodo-realizaciyi-povnovazhen-organiv-prokuraturi-u-sferi-kryminal'nogo-peresliduvannia-za-vcinennia-mizhnarodnix-zlochiniv-na-2023-2025-roki>.
21. Polozhennia pro Yedynyj reiestr dosudovykh rozsliduvan', poriadok joho formuvannia ta vedennia: nakaz Heneral'nogo prokurora. (2020). [Regulations on the Unified Register of Pre-Trial Investigations, the Procedure for Its Formation and Maintenance: Order of the Prosecutor General]. № 298 dated June 30, 2020. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20>.
22. Poriadok obrobky ta zakhystu personal'nykh danykh v elektronnij informatsijno-komunikatsijnij systemi «Yedynyj reiestr dosudovykh rozsliduvan'»: nakaz Heneral'nogo prokurora. (2025). [Procedure for processing and protecting personal data in the electronic information and communication system "Unified Register of Pre-Trial Investigations": Order of the Prosecutor General]. № 20 dated January 27, 2025. Available at: https://old.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=261116.
23. Pro zatverdzhennia Pereliku vidomостей, scho stanovliať sluzhbovu informatsiiu ta mozhut' mistytsia v dokumentakh orhaniv prokuratury Ukrainy: nakaz Ofisu Heneral'nogo prokurora. (2020). [On approval of the List of information constituting official information and which may be contained in documents of the prosecutor's office of Ukraine: Order of the Prosecutor General's Office]. № 578 dated December 9, 2020. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0578905-20>.
24. Pro orhanizatsiiu diial'nosti prokuroriv u kryminal'nomu provadzhenni: nakaz Heneral'nogo prokurora. (2021). [On the organization of the activities of prosecutors in criminal proceedings: Order of the Prosecutor General]. № 309 dated September 30, 2021. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0309905-21>.
25. Pro orhanizatsiiu diial'nosti orhaniv prokuratury z pytan' vedennia Yedynoho reiestru dosudovykh rozsliduvan', statystyky ta ii analizu: nakaz Heneral'nogo prokurora. (2021). [On the organization of the activities of prosecutor's offices on maintaining the Unified Register of Pre-Trial Investigations, statistics and its analysis: order of the Prosecutor General]. № 69 dated March 17, 2021. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0069905-21>.
26. Instruksii schodo povodzhennia z ključovymy dokumentamy i nosiiamy: zatv. nakazom zast. Heneral'nogo prokurora Ukrainy dated. [Instructions on handling key documents and media: approved by order of the Deputy Prosecutor General of Ukraine]. dated November 5, 2012. Available at: https://vin.gp.gov.ua/userfiles/file/Vinnitsa-2013/instruktsiya_koristuvacha_nki_ta_etsp.pdf.
27. Rehlament roboty kvalifikovanoho nadavacha elektronnykh dovirchych posluh orhaniv prokuratury Ukrainy: nakaz Heneral'nogo prokurora dated February 10, 2022. [Regulations for the work of a qualified provider of electronic trust services of the prosecutor's office of Ukraine: order of the Prosecutor General of Ukraine dated February 10, 2022]. Available at: <https://ca.gp.gov.ua/storage/app/media/files/%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82.pdf>.
28. Pro informatsijno-telekomunikatsijnu systemu dosudovoho rozsliduvannia «iKejs»: nakaz NABU, Ofisu Heneral'nogo prokurora, Rady suddiv Ukrainy, VAKS. (2021). [On the information and telecommunications system of pre-trial investigation "iCase": Order of the NABU, the Prosecutor General's Office, the Council of Judges of Ukraine, the Supreme Judicial Council]. № 175/390/57/72 dated December 15, 2021. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0390886-21>.
29. Pro zatverdzhennia Poriadku elektronnoi informatsijnoi vzajemodii Ofisu Heneral'nogo prokurora ta Natsional'nogo antykoruptsijnogo biuro Ukrainy: nakaz Ofisu Heneral'nogo prokurora, NABU. (2022). [On approval of the Procedure for electronic information interaction of the Prosecutor General's Office and the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine: Order of the Prosecutor General's Office, NABU]. № 21/20 dated February 8, 2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0021905-22>.
30. Pro zatverdzhennia Poriadku elektronnoi informatsijnoi vzajemodii Ofisu Heneral'nogo prokurora ta Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy: nakaz Ofisu Heneral'nogo prokurora, MVS. (2021). [On approval of the Procedure for electronic information interaction between the Prosecutor General's Office and the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: Order of the Prosecutor General's Office, Ministry of Internal Affairs]. № 371/846 dated November 22, 2021. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0371905-21>.
31. Pro zatverdzhennia Poriadku obminu protsesual'nykh dokumentamy ta inshymy danymy mizh informatsijno-komunikatsijnoiu systemoiu «Yedynyj reiestr dosudovykh rozsliduvan'» ta tsentral'noiu bazoiu danykh avtomatyzovanoi systemy dokumentoobihu sudu: nakaz Ofisu Heneral'nogo prokurora, DSA Ukrainy. (2024). [On approval of the Procedure for the exchange of procedural documents and other data between the information and communication system "Unified Register of Pre-Trial Investigations" and the central database of the automated court document flow system: Order of the Office of the Prosecutor General, State Judicial Service of Ukraine]. № 249/448 dated October 24, 2024. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v249_750-24.
32. Pro zatverdzhennia Poriadku vzajemodii mizh orhanamy ta pidrozdilamy Natsional'noi politsii, zakladamy okhorony zdorov'ia ta orhanamy prokuratury Ukrainy pry vstanovlenni faktu smerti liudyny: nakaz MVS, MOZ, Heneral'noi prokuratury Ukrainy. (2017). [On approval of the Procedure for interaction between bodies and units of the National Police, health care institutions and prosecutor's offices of Ukraine when establishing the fact of a person's death: Order of the Ministry of Internal Affairs, Ministry of Health, Prosecutor General's Office of Ukraine]. № 807/1193/279 dated September 29, 2017. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1299-17>.
33. Pro zatverdzhennia Poriadku vzajemodii mizh orhanamy ta pidrozdilamy Natsional'noi politsii Ukrainy, zakladamy okhorony zdorov'ia ta orhanamy prokuratury Ukrainy pry vstanovlenni faktu smerti liudyny pid chas voiennoho stanu na terytorii Ukrainy: nakaz MVS, MOZ, Ofisu Heneral'nogo prokurora. (2022). [On approval of the Procedure for interaction between bodies and units of the National Police of Ukraine, health care institutions and prosecutor's offices of Ukraine when establishing the fact of a person's death during martial law on the territory of Ukraine: Order of the Ministry of Internal Affairs, Ministry of Health, Prosecutor General's Office]. № 177/450/46

dated March 9, 2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-22>.

34. Pro zatverdzhennia Poriadku spil'nykh dij Natsional'noi politsii Ukrainy, DSNS Ukrainy ta Ekspertnoi sluzhby MVS pid chas provedennia ohliadu mistsia pozhehzi: nakaz MVS. (2017). [On approval of the Procedure for joint actions of the National Police of Ukraine, the State Emergency Service of Ukraine and the Expert Service of the Ministry of Internal Affairs during the inspection of the fire scene: Order of the Ministry of Internal Affairs]. № 621 dated July 24, 2017. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0998-17>.

35. Kodyfikator administratyvno-terytorial'nykh odynyt's' ta terytorij terytorial'nykh hromad: zatv. nakazom Min. rozvytku hromad ta terytorij Ukrainy. (2020). [Codifier of administrative-territorial units and territories of territorial communities: approved by order of the Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine]. № 290 dated November 26, 2020. Available at: <https://tax.gov.ua/baneryi/programni-rro/formi-prro/kodyfikator-administrativno-terytorialnih-odynits/>.

36. Klasyfikatsiia vydiv ekonomichnoi diial'nosti (KVED) DK 009:2010: nakaz Derzhspozhyvstandartu Ukrainy. (2010). [Classification of Economic Activities (KVED) DK 009:2010: order of the State Consumer Standards Service of Ukraine]. № 457 dated October 11, 2010. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10>.

Abstract.

Chlenov M. System and hierarchy of sources of regulatory and legal regulation of URPI in the context of digitalization of criminal proceedings.

The article provides a comprehensive analysis of the regulatory and legal framework governing the Unified Register of Pre-trial Investigations (URPI), a key element of Ukraine's digital infrastructure for criminal justice. The aim of the work is to determine the hierarchical structure of the sources of law governing the Register's operation and to assess the impact of the latest 2024–2025 regulations on the transformation of the URPI into an electronic criminal proceedings system (e-Case). The methodological basis of the study comprises methods of systemic analysis, formal-legal, and comparative-legal methods. The vertical structure of the regulatory framework is examined and classified by levels of legal force: from constitutional provisions and codified legislation to subordinate departmental acts and technical classifiers. Attention is paid to the analysis of legislative novelties, in particular, new standards for personal data protection (Order of the Prosecutor General No. 20 of January 27, 2025), strategic documents on the development of prosecution bodies for 2025–2028, and mechanisms of interoperability of the URPI with the "iCase" information and communication system and judicial registers. The scientific novelty of the study lies in substantiating the thesis that the modern regulatory framework of the URPI has gone beyond purely procedural regulation and has transformed into an integrated system that combines criminal procedure rules with technical cybersecurity regulations and international data protection standards. The results of the study confirm that the regulatory changes of recent years create a legal foundation for a phased transition to a paperless investigation format, while ensuring a balance between investigation efficiency and human rights. The practical significance of the work lies in the systematization of current legislation, which can be used to improve the law enforcement practice of law enforcement agencies.

Keywords: URPI, criminal process, sources of law, digitalization, electronic evidence, personal data, e-Case, interoperability.

Стаття надійшла до редакції / Received 10.12.2025

Прийнята до друку / Accepted 28.12.2025

Бібліографічний опис статті:

Членов М.В. Система та ієрархія джерел нормативно-правового регулювання ЄРДР в умовах цифровізації кримінального процесу. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2026. № 1. С. 16–21.

Chlenov M. System and hierarchy of sources of regulatory and legal regulation of URPI in the context of digitalization of criminal proceedings. Actual problems of innovative economy and law. 2026. No. 1, pp. 16–21.

УДК: 338.43; JEL classification: Q18, O13, H11

DOI: <https://doi.org/10.36687/2524-0455-2026-1-4>

ГРОССУЛ Дмитро Олегович, аспірант кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, м. Полтава, Україна, <https://orcid.org/0009-0000-8590-5500>

ДЕТЕРМІНАНТИ ТЕМПОРАЛЬНОЇ МІНЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Гроссул Д.О. Детермінанти темпоральної мінливості державної аграрної політики в Україні.

Стаття є оглядовою і присвячена вивченню впливу змінної сукупності економічних, політичних, безпекових та соціальних факторів на аграрну політику, які детермінують її темпоральну мінливість. Актуальність дослідження обумовлена потребою подальшого удосконалення аграрної політики для забезпечення її адаптації до сучасних умов і викликів, а отже, і потребою у систематизації чинників, які мали різний ступінь впливу в різні часові відрізки. При проведенні дослідження була використана сукупність методів: логічний метод суттєвих змін, за допомогою якого встановлено, чи викликає зміна обставин певну зміну в аграрній політиці (встановлення причинно-наслідкових зв'язків); систематизації – у процесі виявлення темпоральної мінливості аграрної політики за часовими відрізками; узагальнення – для формування висновків щодо мінливості аграрної політики під впливом дії чинників у часі. Результати проведеного дослідження підтверджують висновок про те, що аграрна політика не є набором статичних норм – у різні періоди часу у відповідь на кризові події, ринкові коливання, політику зарубіжних країн тощо вона перебудовується, але незмінно залишається важливою складовою загальної економічної політики держави, зважаючи на суттєве значення аграрного виробництва. Вивчення аграрної політики в Україні свідчить про її непослідовність протягом 1990-х років, але саме у цей період були закладені основи приватної власності на землю та створені передумови для функціонування аграрного ринку. Основними детермінантами аграрної політики протягом 90-х років виступали політичні та економічні чинники. Спрямованість аграрної політики у період 2000–2014 рр. на підтримку великих товаровиробників стала однією із головних причин формування моделі аграрної економіки холдингового типу. Переважна підтримка великих аграрних підприємств сприяла подальшій концентрації земель і ресурсів у руках агрохолдингів і послабленню економічного стану дрібних і середніх фермерських господарств, що стало головними детермінантами зміни аграрної політики в наступні роки. Важливою сучасною тенденцією є цифровізація аграрного управління, що підвищує прозорість розподілу державної підтримки, якість аналітики та інституційну спроможність держави у формуванні аграрної політики.

Ключові слова: аграрна політика, агропродовольча сфера, детермінованість, державне управління, темпоральність, мінливість.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Формування державної аграрної політики в Україні відзначалося мінливістю та непослідовністю, що було обумовлено високим рівнем її залежності від соціально-економічних, політичних та інституційних трансформацій в країні. Темпоральна мінливість державної аграрної політики детермінована такими складними і тривалими за часом процесами, як зміна форми власності на основні засоби виробництва, реформа земельних відносин, поступове формування агрохолдингового типу аграрного виробництва, посилення ролі парламентського аграрного лобі, а також впливом зовнішніх факторів, зокрема зростанням залежності від зовнішніх агропродовольчих ринків, євроінтеграційних зобов'язань, глобальних продовольчих викликів і геополітичної нестабільності. Непослідовний і фрагментарний характер аграрної політики

у різні періоди часу викликає зміну стратегічних орієнтирів розвитку аграрної сфери, що істотно ускладнює розроблення та реалізацію державних регуляторних заходів, заходів державної підтримки аграрних товаровиробників тощо. У зв'язку з цим дослідження чинників впливу на зміну державної аграрної політики України у часі (темпоральну мінливість) не втрачає актуальності у контексті виявлення закономірностей її мінливості, підвищення передбачуваності та ефективності державного впливу на аграрний сектор у довгостроковій перспективі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми аграрної політики та державного регулювання аграрного сектору економіки є об'єктом наукових досліджень значної кількості вітчизняних учених. Значний внесок у розвиток теорії та практики державного регулювання аграрної сфери зробив А. Діброва, чий наукові